

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2025-02-21 Nr. 1.03-0080

DĖL POĮSTATYMINIO TEISĖS AKTO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, išanalizavę aktualų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 patvirtintą Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašą (toliau – Aprašas) bei Žemės ūkio ministerijos derinimui pateiktą Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo pakeitimo projekto lyginamąjį variantą (toliau – Projektas), teikia šias pastabas bei pasiūlymus:

1) Projekto 8 punkte nurodyta, kad „*Asmenys, laikantys ne daugiau kaip 50 SG, tirštąjį mėšlą gali kaupti tirštojo mėšlo rietuvėse prie tvartų <...>*“. Pažymime, kad nepaisant ūkio dydžio ar rietuvių laikymo vietos, visi aplinkosauginiai reikalavimai/kiti įsipareigojimai susiję su mėšlo tvarkymu gali būti tinkamai įgyvendinami tik tinkamai laikant mėšlą. Todėl siekiant racionalaus ir smulkiems ir vidutiniams ūkiams ekonomiškai naudingai kaupto mėšlo panaudojimo, siūlome patikslinti Projekto 8 punktą, **sudarant galimybę asmenims, laikantiems ne daugiau kaip 100 SG tirštąjį mėšlą kaupti rietuvėse prie tvartų.**

2) Siūlome patikslinti Aprašo 6 ir 14 punktus išbraukiant iš šių punktų žodžius „*tręšiamuosiuose*“. Taip bus sumažintas perteklinis, su socialiniais partneriais nesuderintas reikalavimas tirštąjį mėšlą laikyti tik tręšiamuosiuose laukuose. Būna taip, kad būtent tas laukas jau patreštas, tačiau laikyti mėšlą yra tinkamiausias tiek įvažiavimo į lauką, tiek atstumo nuo fermos, tiek kitų laukų išsidėstymo prasme. Mūsų požiūriu, tik žemės ūkio subjektas geriausiai žino tinkamiausią vietą laikino tirštąjį mėšlo laikymui.

3) Siūlome papildyti Aprašo 14.6. papunktį sakiniu – „*<...> Uždengti nebūtina tirštojo mėšlo, kuris apdorotas moksliškai pagrįstomis amoniako išsiskyrimą į aplinką ir nemalonius kvapus mažinančiomis priemonėmis (separavimas, probiotikai ar kt.)*“.

4) Siūlome naikinti Aprašo 14.7 punktą, dėl to, kad tai yra perteklinis reikalavimas, didinantis ūkiams tenkančią administracinę naštą. Pažymėtina, kad žemės ūkio subjektai supranta, kad turi laikytis tirštojo mėšlo laikinose rietuvėse laikymo sąlygų kaip nurodyta šiame Apraše.

5) Norime atkreipti dėmesį, kad Projekto 23 punkte įtvirtintas pasiūlymas nebuvo aptartas bei išdiskutuotas su suinteresuotais socialiniais partneriais, todėl šiam punktui nepritariame. Taip pat prašome atkreipti dėmesį į Aprašo 22 punktą, kuris nukreipia į teisės aktą, dėl sąlyginių gyvulių ir mėšlo ir (ar) srutų skleidimo ploto nustatymo. Siūlome numatyti, kad ūkiams atitinkantiems reikalavimus papildomai nereiktų rengti tręšimo planų.

6) Siūlome suvienodinti ir supaprastinti žemės ūkio subjektams Projekto 24¹ punkte taikomus reikalavimus, numatant, kad neatžvelgiant į tręšiamo ir (ar) skleidžiamo mėšlo ir (ar)

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

srutų hektarų skaičių būtų taikomi vienodi reikalavimai susiję su duomenų įvedimu apie einamaisiais metais panaudotą mėšlą ir (ar) srutas. Siūlome, kad trešiantys mėšlu ir (ar) srutomis, duomenis apie panaudotą mėšlą ir (ar) srutas galėtų pateikti pasirinktinai – informacinėje sistemoje arba pildydamas mėšlo ir (ar) srutų naudojimo žurnalą, nurodytą 2 priede.

7) Siekiant supaprastinti žemės ūkio subjektams tenkančią administracinę naštą bei atsižvelgiant į trąšų naudojimo apskaitos posistemio veikimo apimtį, **siūlome Projekto 24¹ 1 papunktyje apibrėžtus duomenis apie ganyklose gyvulių išskirtą mėšlą ganymo laikotarpiu gauti iš žemės ūkio naudmenų deklaravimo** t. y. deklaracijoje (paraiškoje) išskirti grafą, kurioje žemės ūkio subjektas nurodytą ganymo laikotarpiu ganyklose gyvulių išskirtą mėšlo kiekį ūkyje.

8) Siekiant teisinio apibrėžtumo ir aiškumo, siūlome atsisakyti šiuo metu Aprašo 29 ir 30 punktuose nurodytų žemės ūkio naudmenų dydžių „ne daugiau kaip 30 ha“ ir „daugiau kaip 30 ha“ ir neatsižvelgiant į naudmenų plotų dydį **visiems plotams taikyti vienodą mėšlo ir (ar) srutų įterpimo laiką.**

9) Remiantis mokslo institucijų atstovų bei praktikų įžvalgomis/rekomendacijomis, siūlome **atsisakyti Apraše nurodytų konkrečių** (pvz. pylimų įrengimo aukščių) **tirštojo mėšlo rietuvėms prie tvartų, laikinoms lauko rietuvėms, kompostavimo rietuvėms taikomų reikalavimų.** Laikytina, kad turi būti vadovaujantis bendra taisykle – tirštojo mėšlo rietuvės prie tvartų, laikinos lauko rietuvės bei kompostavimo rietuvės turi būti įrengtos taip, kad būtų užtikrinta, jog srutos netekėtų į aplinką.

10) **Siūlome papildyti Aprašo 33.4. papunktį sakiniu** – „*Kompostavimo rietuvės uždengti nebūtina, jei kompostas (tirštas mėšlas) buvo apdorotas mokliškai pagrįstomis amoniako išsiskyrimą į aplinką ir nemalonus kvapus mažinančiomis priemonėmis (separavimas, probiotikai ar kt.)*“. Tokie pat reikalavimai numatyti lauko rietuvėms, todėl tikslinga reikalavimus suvienodinti.

11) **Siūlome patikslinti Aprašo 33. ir 33.1 punktus** išbraukiant iš šių punktų žodžius „*tręšiamuosiuose*“. Taip bus sumažintas perteklinis reikalavimas tirštąjį mėšlą laikyti tik tręšiamuosiuose laukuose. Būna taip, kad būtent tas laukas jau patręštas, tačiau laikyti mėšlą yra tinkamiausias tiek įvažiavimo į lauką, tiek atstumo nuo fermos, tiek kitų laukų išsidėstymo prasme.

Pagarbiai

Direktorius

Sigita Dimaitis